

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 10/18
Luxemburg, 6 februari 2018

Arrest in zaak C-359/16
Ömer Altun e.a.

**Nationale rechterlijke instanties kunnen in geval van fraude het
socialezekerheidscertificaat van binnen de Europese Unie gedetacheerde
werknemers buiten toepassing laten**

Dit is het geval indien het orgaan van afgifte op de hoogte is gebracht van de fraude en het niet binnen een redelijke termijn in het licht daarvan heroverweegt of dat certificaat terecht is afgegeven

In het kader van een onderzoek naar de tewerkstelling van werknemers van een Belgische onderneming in de bouwsector hebben de Belgische sociale inspectiediensten vastgesteld dat deze onderneming nauwelijks personeel in dienst had en al haar werkzaamheden uitbesteedde aan Bulgaarse ondernemingen die werknemers naar België detacheerden. De tewerkstelling van de betrokken werknemers was niet aangegeven bij de Belgische instelling belast met de inning van socialezekerheidsbijdragen, omdat deze werknemers in het bezit waren van E 101- of A 1-verklaringen die waren afgegeven door het bevoegde Bulgaarse orgaan en waarin werd verklaard dat deze werknemers waren aangesloten bij het Bulgaarse socialezekerheidsstelsel.¹

Uit een gerechtelijk onderzoek dat in het kader van een door een Belgische onderzoeksrechter gelaste rogatoire commissie in Bulgarije was uitgevoerd, is gebleken dat deze Bulgaarse bedrijven daar geen activiteiten van betekenis uitoefenden. De Belgische autoriteiten hebben daarom het bevoegde Bulgaarse orgaan gemotiveerd verzocht de betrokken verklaringen te heroverwegen of in te trekken. Als antwoord heeft dit orgaan een overzicht van de verklaringen gestuurd zonder rekening te houden met de door de Belgische autoriteiten vastgestelde en aangetoonde feiten.

Vervolgens hebben deze laatste autoriteiten vervolging ingesteld tegen de leidinggevenden van de Belgische onderneming. Bij arrest van 10 september 2015 heeft het hof van beroep Antwerpen (België) de betrokkenen veroordeeld. Hoewel dit hof heeft vastgesteld dat aan alle betrokken gedetacheerde werknemers verklaringen waren verstrekt, heeft het niettemin geoordeeld dat het hierdoor niet gebonden was, aangezien deze verklaringen op frauduleuze wijze waren verkregen.

Het Hof van Cassatie (België), dat in het hoofdgeding uitspraak moet doen, heeft besloten een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen. Het wenst te vernemen of de rechterlijke instanties van de ontvangende lidstaat een E 101-verklaring nietig kunnen verklaren of buiten beschouwing kunnen laten indien zij uit de aan hun oordeel onderworpen feiten kunnen afleiden dat deze verklaring op frauduleuze wijze werd verkregen of ingeroepen.

In zijn arrest van vandaag herinnert het Hof aan zijn rechtspraak² waarin is geoordeeld dat het orgaan van afgifte op grond van het beginsel van loyale samenwerking verplicht is de relevante feiten naar behoren te beoordelen en de juistheid van de gegevens in de verklaring te garanderen.

¹ De E 101-verklaring betreft een standaardformulier dat de bij de Europese Commissie ingestelde Administratieve Commissie voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers heeft opgesteld. Sinds 1 mei 2010 is de E 101-verklaring vervangen door een draagbaar bewijsstuk, namelijk de A 1-verklaring, ingevoerd overeenkomstig verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB 2004, L 166, blz. 1) en verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 (PB 2009, L 284, blz. 1).

² Arresten van 26 januari 2006, Herbosch Kiere, [C-2/05](#), en 27 april 2017, A-Rosa Flussschiff, [C-620/15](#).

Dit beginsel gaat noodzakelijkerwijs gepaard met het beginsel van wederzijds vertrouwen: de verklaring schept een vermoeden van regelmatigheid en is dus in beginsel bindend voor het bevoegde orgaan van de ontvangende lidstaat. Zolang de verklaring niet is ingetrokken of ongeldig is verklaard, dient het bevoegde orgaan van de ontvangende lidstaat er dus rekening mee te houden dat de werknemer is aangesloten bij de socialezekerheidsregeling van de lidstaat waar de tewerkstellende onderneming is gevestigd, en kan dit orgaan de betrokken werknemer dan ook niet aan zijn eigen socialezekerheidsregeling onderwerpen.

Uit het beginsel van loyale samenwerking volgt echter ook dat elk orgaan van een lidstaat de toepassing van zijn eigen socialezekerheidsregeling zorgvuldig dient na te gaan. Bijgevolg moet het bevoegde orgaan van de lidstaat die de verklaring heeft afgegeven, de juistheid van die afgifte opnieuw onderzoeken en deze verklaring zo nodig intrekken wanneer het bevoegde orgaan van de lidstaat van ontvangst twijfels uit over de juistheid van de feiten die aan die verklaring ten grondslag liggen.

Het Hof herinnert er in dit verband aan dat de procedure voor de beslechting van eventuele geschillen tussen de organen van de betrokken lidstaten over de geldigheid of juistheid van een verklaring moet worden nageleefd (in het bijzonder moet de Administratieve Commissie worden ingeschakeld).

Zulke overwegingen mogen er evenwel niet toe leiden dat de justitiabelen zich door middel van fraude of misbruik kunnen beroepen op het Unierecht. Dit vormt een algemeen beginsel van Unierecht.

Indien het orgaan dat de verklaring heeft afgegeven, niet binnen een redelijke termijn een nieuw onderzoek instelt, moet deze fraude in het kader van een gerechtelijke procedure kunnen worden ingeroepen en moet op basis hiervan kunnen worden gevorderd dat de rechter van de ontvangende lidstaat de verklaringen buiten beschouwing laat.

Het Hof benadrukt echter dat in een dergelijke procedure de waarborgen verbonden aan het recht op een eerlijk proces moeten worden geëerbiedigd. Daarom moeten de personen die ervan worden verdacht onder de dekmantel van frauduleus verkregen verklaringen een beroep te hebben gedaan op gedetacheerde werknemers, over de mogelijkheid beschikken om deze beschuldigingen te weerleggen.

Aangezien het Belgische orgaan zijn Bulgaarse tegenhanger eerst heeft verzocht de verklaringen te heroverwegen en in te trekken op basis van de in het kader van een gerechtelijk onderzoek verkregen gegevens waaruit kon worden afgeleid dat deze verklaringen frauduleus waren verkregen of ingeroepen, en het Bulgaarse orgaan vervolgens heeft nagelaten deze gegevens in aanmerking te nemen, kan **de nationale rechter deze verklaringen in deze zaak volgens het Hof buiten beschouwing laten**. De nationale rechter dient ook te bepalen of de personen die ervan worden verdacht onder de dekmantel van frauduleus verkregen verklaringen een beroep te hebben gedaan op gedetacheerde werknemers, aansprakelijk kunnen worden gesteld op grond van het toepasselijke nationale recht.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106